

“La dependència financera de Madrid limita progressivament l'autogovern”

Andreu Mas-Colell (Barcelona, 1944), doctor en ciències econòmiques, és conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya. Fou conseller d'Universitats durant el govern Pujol entre el 2002 i el 2003.

El govern ha presentat a Madrid el pla de viabilitat que preveu de reduir la despesa de la Generalitat d'un 10%, és a dir, entre 2.560 i 3.000 milions d'euros. Hi ha àmbits que hagin quedat blindats a la retallada?

—La partida destinada al pagament d'interessos del deute passat no tan sols és blindada, sinó que rebrà més diners, perquè el creixement del deute és la raó per la qual hem de fer aquest pla de viabilitat. No puc precisar les línies particulars d'aquest pla, més enllà que afectarà tots els àmbits.

—Quins aspectes del pla podrien tenir més dificultats per a passar el filtre de Madrid?

—Hem de pensar que allò que proposem és raonable i, per tant, hauria de ser acceptat, perquè és un procés de diàleg i negociació. El pla de viabilitat que hem enviat a Madrid és, ara per ara, un document de treball. Fem una negociació amb calma, i essent conscients que la situació que hem de resoldre pot admetre diverses vies de resolució. Per tant, en aquesta negociació, el govern català serà flexible.

—Aquesta negociació és bilateral, però l'ha de ratificar al Consell de Política Fiscal i Financera. Debatre

a disset bandes podria obligar el govern a ser massa flexible per a arribar a un acord?

—La Generalitat negocia amb el Ministeri d'Economia. No ho excloc en algun moment, però ara no parlem amb més comunitats autònomes, més enllà de la cortesia i l'intercanvi d'informació.

—El pla de viabilitat treballa amb la hipòtesi d'aconseguir els mateixos ingressos que el 2010 mitjançant l'aplicació del model de finançament. La Generalitat deixarà de recaptar la part corresponent a l'impost de successions. No és contradictori suprimir un impost precisament en aquest moment?

—Recordeu que hi ha un nou acord de finançament, i, d'una altra banda, no hem dit d'augmentar els ingressos impositius sinó de mantenir-los. No hi ha una raó estructural per la qual els nostres ingressos hagin de baixar. Quan comptabilitzem els ingressos que ens arriben de l'estat pel model de finançament, ens surt una xifra igual o lleugerament superior a la de l'any 2010. La Generalitat fa l'esforç de limitar la despesa, però com es tradueixi això en termes de reducció de dèficit dependrà dels ingressos que tinguem.

JORDI PLAY

Els ingressos, excepte en l'impost de successions, no són a les nostres mans i, per tant, parlem d'un compromís mutu Generalitat-estat. Nosaltres contem la despesa i Madrid compleix el finançament, no demanem més.

—Es manté el compromís de suprimir l'impost de successions, malgrat que precisament cal reduir la despesa.

—Sí, però mantinguem la perspectiva de les magnituds. La supressió d'aquest impost el 2011 representa una pèrdua estimada de 200 milions d'euros.

—Potser la ciutadania no acaba d'entendre per què es perden 200

milions d'euros ahora que es fa un pla per a retallar la despesa pública.

—Certament, no és el millor moment per a haver de complir aquest compromís, però s'ha de complir perquè la credibilitat té molta importància quan parlem de deute i de les portes que se't puguin obrir. Tot plegat depèn molt de la confiança i credibilitat que pugui generar un govern. Suprimir l'impost de successions afegeix valor a la paraula del govern.

—Des de Madrid heu rebut cap indicació o cap comentari sobre la supressió d'aquest impost, paral·lelament al pla de retallada de la despesa?

—Aquest tema no ha format part de les converses. És un tribut cedit i és part de la política fiscal que pot dur a terme la Generalitat.

—El govern també s'ha compromès a desgravar una part del tram de l'IRPF autonòmic als ciutadans que tinguin una mútua privada, esperant que hi hagi més mutualistes i, per tant, es pugui estalviar en sanitat pública. Però no hi ha garanties que això passi, i es podria escaure que la sanitat pública atengués el mateix nombre de persones o més i, per contra, els mutualistes es desgravessin.

—Això no es farà immediatament. Seria una bona mesura, però hem d'analitzar les implicacions fiscals i determinar el moment apropiat per a aplicar-la.

—La Generalitat espera l'autorització de l'estat per a emetre deute públic. Vau apuntar que podria fer-se entre el febrer i el març. Podeu delimitar una mica més aquest calendari i les característiques de l'emissió?

—Hem requerit autoritzacions de deute a llarg termini, a més d'un any. L'endeutament a curt termini és més obert, però creiem que no és el millor per a la bona conducció de les finances públiques.

JORDI PUJOL

—No descarteu l'emissió de bons a particulars, com va fer l'anterior govern?

—No estem tancats a cap via, tot i que no és la prioritària.

—Hi ha cap escull que en pugui retardar l'autorització?

—El document que és part de la negociació es va enviar a Madrid dilluns passat. Tot just acabem de començar, però no tinc cap dubte que rebrem autorització per a desplegar l'activitat financera normal que una institució com la Generalitat necessita.

—No hi ha incerteses, doncs?

—La qüestió sobre la qual tinc incerteses és si es podrà fer l'endeutament a llarg termini. Els venciments immediats no són la solució òptima.

—Hi ha un pla B, per si hipotèticament Madrid no autoritzés l'emissió?

—Aquesta hipòtesi no la preveiem.

—Però heu pensat en els escenaris possibles, de segur.

—Naturalment, tenim un pla B, un pla C, un pla D i molts més. Ho tenim tot apamat.

—Un altre compromís que va prendre CiU és aconseguir un pacte fiscal català. Ho deixeu per a després de les eleccions espanyoles. És el pla A de la legislatura?

—La Generalitat està estructuralment subfinançada i, efectivament, l'agenda del pacte fiscal és prioritària. Ara bé, la composició del Congrés dels Diputats

serà molt important. Tots som realistes i, per tant, puc anticipar que aquest serà el tema número u sobre la taula si a Madrid hi ha capacitat d'influència i algú vol entendre's amb el partit de la Generalitat.

—Si a Madrid guanya un dels dos partits per majoria absoluta i CiU no té la clau –i, doncs, no és fàcil la negociació d'un pacte fiscal–, hi ha pla B?

—El pla A és resoldre el problema estructural de finançament de Catalunya. El pla B és una altra consideració: és

“Cal mantenir la màxima catalanitat en el sistema financer, no perdre centres de decisió”

impossible de viure permanentment per sobre dels ingressos que es reben, ens agradi o no, perquè ens hi va fins i tot l'autogovern. Reclamem tots els ingressos que ens corresponen pel nou pla de finançament; no podem fer cap concessió, en això. I, a la vegada, insistim en un nou pacte fiscal que ataqüi el problema estructural del dèficit.

—Bona part de l'estructura de la despesa depèn de normativa espanyola. Això ja afecta l'autogovern.

—No té gaire sentit que l'estat vagi expandint lleis que sobre el paper pot-

ser són molt bones, però que a la vegada no es preocupi del seu finançament o fugi d'estudi traspasant el pes del finançament a les comunitats autònomes. Això passa constantment.

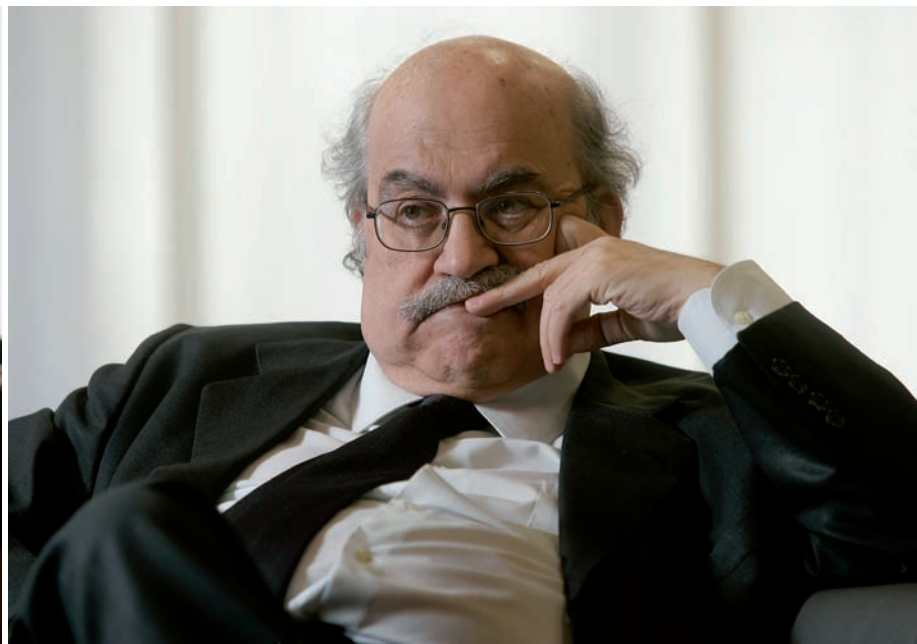
—Dependre excessivament del finançament de Madrid limita l'autogovern, però fins a quin punt?

—Penso en el cas de l'Argentina de fa cent anys. Era realment una federació molt descentralitzada. I ara és un país molt centralitzat a conseqüència de la crisi de final del XIX, que va causar un daltabaix fiscal als estats que conformaven l'Argentina. I allà es va acabar l'autonomia. De manera que hem d'anar amb compte, perquè qui controla la bossa té molta influència i poder, pot interpretar regles i distribuir els diners.

—Podria produir-se una recentralització de competències si les autonomies es van endeutant i no poden satisfer l'aplicació de lleis espanyoles?

—Sí, es pot produir de moltes maneres. La més probable seria un procés gradual, perceptible però no bruscat. Ara ja hem de demanar permís i fer molta burocràcia per a endeutar-nos a llarg termini. Això et lliga de mans i peus, i a poc a poc la situació de dependència financera ens limita l'autogovern, això és molt clar.

—Podeu posar-ne un exemple, de la limitació de l'autogovern que podria esdevenir-se?

—Una part essencial del significat de l'autogovern és, per exemple, que el pes del pressupost de la Generalitat no és finalista en els ingressos, tot i que hi ha moltes limitacions. No és absurd de pensar que una situació de dependència financera augmentarà el pes de les partides finalistes, i el dia que això culmini, ja s'ha acabat l'autogovern, perquè et diuen que siguis un bon administrador i facis això amb tants diners i allò altre amb aquests altres diners, i que no facis res que no sigui a la llista aprovada de serveis. Quan s'arriba a aquest punt, *c'est fini*.

—**El diari econòmic *Financial Times* creu que el deute de Catalunya és una amenaça perquè l'estat espanyol pugui superar la crisi de l'eurozona.**

—L'estat es coresponsable de les finances i del dèficit de la Generalitat. I fins fa un mes, el govern de Catalunya i el de l'estat eren del mateix color polític, un fet que augmenta aquesta coresponsabilitat.

—**El PSC ha acusat el govern de "manipular" dades i d'"exagerar" la cruesa de la situació financera. Va ser una disbauxa, l'administració pressupostària del govern tripartit, o són xifres que es poden comprendre?**

—Sobre l'acusació, no me la prenc seriosament. L'informe que ens van passar el dia abans del traspàs de poder ja deia que el dèficit seria superior

al 2,4%, per una quantitat important. Sobre si les xifres són exagerades, que ningú no pateixi, perquè abans de final de març la intervenció general de l'estat —i recordem que ara el govern de l'estat no és del mateix color polític que la Generalitat— donarà una xifra. I tots actuarem d'acord amb aquesta xifra. Aquí ningú no manipula res, tothom ho sap i tothom sap que tothom ho sap.

—**El pla de reestructuració del sistema financer espanyol s'ha accelerat aquestes darreres setmanes. Quin marge de maniobra té el govern català per a intervenir-hi?**

—La Generalitat no pot manejar aquest sistema, i és evident que el sacseig que han tingut el sistema financer i les caixes és una conseqüència de la crisi i la bombolla immobiliària. Sobre si les caixes han de convertir-se en bancs o no, no expressem la nostra opinió, si bé reconeixem que cada caixa és diferent i ha de tenir mecanismes per a capitalitzar-se. Això no és fàcil, i requereix institucions comprensibles en el context internacional. La cosa més important no és tant la preservació del sistema financer —si amb això volem dir un país amb deu caixes—, sinó el manteniment de la màxima catalanitat en el sistema financer, és a dir, no perdre centres de decisió. L'interès exclusiu de la Generalitat és que al final del camí allò que emergeixi a Catalunya siguin entitats financera-

ment sòlides, en línia de continuïtat amb les actuals.

—**Que la seu es mantingui a Catalunya, doncs.**

—Sí. No parlo de majories catalanes al banc. El percentatge d'accions no és el fet més important, sinó on és el centre de decisió. Tinc confiança plena en tots els equips directius de totes les caixes catalanes, i estic convençut que gestionaran el nou camí que han de fer amb eficàcia.

—**En pocs dies, les exigències de solvència imposades per Madrid han canviat dues vegades. L'executiu espanyol us ha consultat, a vós o al president, aquesta nova regulació financera?**

—Si voleu dir si hi ha hagut un procés formalitzat de consultes, no. Sí que hi ha hagut intercanvis d'opinions.

—**Les ràtios de solvència que s'han imposat a les caixes són superiors a les dels bancs. És justa, aquesta diferenciació?**

—No és pas cap qüestió de justícia, però si hagués depès de mi, les ràtios haurien estat les mateixes per a bancs i caixes.

—**Hi ha hagut pressió internacional?**

—És per aquesta raó que s'ha fet aquest procés. És una exigència dura, però potser és la que cal per a estabilitzar el sistema.

Gemma Aguilera